

Pagrindinė dalis

Darbe naudojamas 'esoph' duomenų rinkinys, kurame yra duomenys apie rūkymo, alkoholio vartojimo ir stemplės vėžio riziką. Duomenys yra suskirstyti į grupes pagal amžių, suvartojamo tabako ir alkoholio kieki.

```
In [3]: data(esoph)
        head(esoph)
        tail(esoph)
```

agegp	alcgp	tobgp	ncases	ncontrols
25-34	0-39g/day	0-9g/day	0	40
25-34	0-39g/day	10-19	0	10
25-34	0-39g/day	20-29	0	6
25-34	0-39g/day	30+	0	5
25-34	40-79	0-9g/day	0	27
25-34	40-79	10-19	0	7

	agegp	alcgp	tobgp	ncases	ncontrols
83	75+	40-79	20-29	0	3
84	75+	40-79	30+	1	1
85	75+	80-119	0-9g/day	1	1
86	75+	80-119	10-19	1	1
87	75+	120+	0-9g/day	2	2
88	75+	120+	10-19	1	1

Amžiaus, suvartojamo alkoholio ir tabako kiekio kategorijos paverčiamos skaitinėmis vertėmis, kad būtų galima skaičiuoti koreliaciją tarp jų. Pridedamas papildomas stulpelis, kuris paskaičiuoja procentinį vėžio atvejų santykį kiekvienai grupei.

```
In [4]: df <- esoph

df$agegp <- ifelse(df$agegp == "25-34", 30,
                  ifelse(df$agegp == "35-44", 40,
                        ifelse(df$agegp == "45-54", 50,
                              ifelse(df$agegp == "55-64", 60,
                                    ifelse(df$agegp == "65-74", 70,
                                            ifelse(df$agegp == "75+", 80, NA))))))

df$alcgp <- ifelse(df$alcgp == "0-39g/day", 20,
                  ifelse(df$alcgp == "40-79", 60,
                        ifelse(df$alcgp == "80-119", 100,
                              ifelse(df$alcgp == "120+", 120, NA))))

df$tobgp <- ifelse(df$tobgp == "0-9g/day", 5,
                  ifelse(df$tobgp == "10-19", 15,
                        ifelse(df$tobgp == "20-29", 25,
                              ifelse(df$tobgp == "30+", 30, NA))))

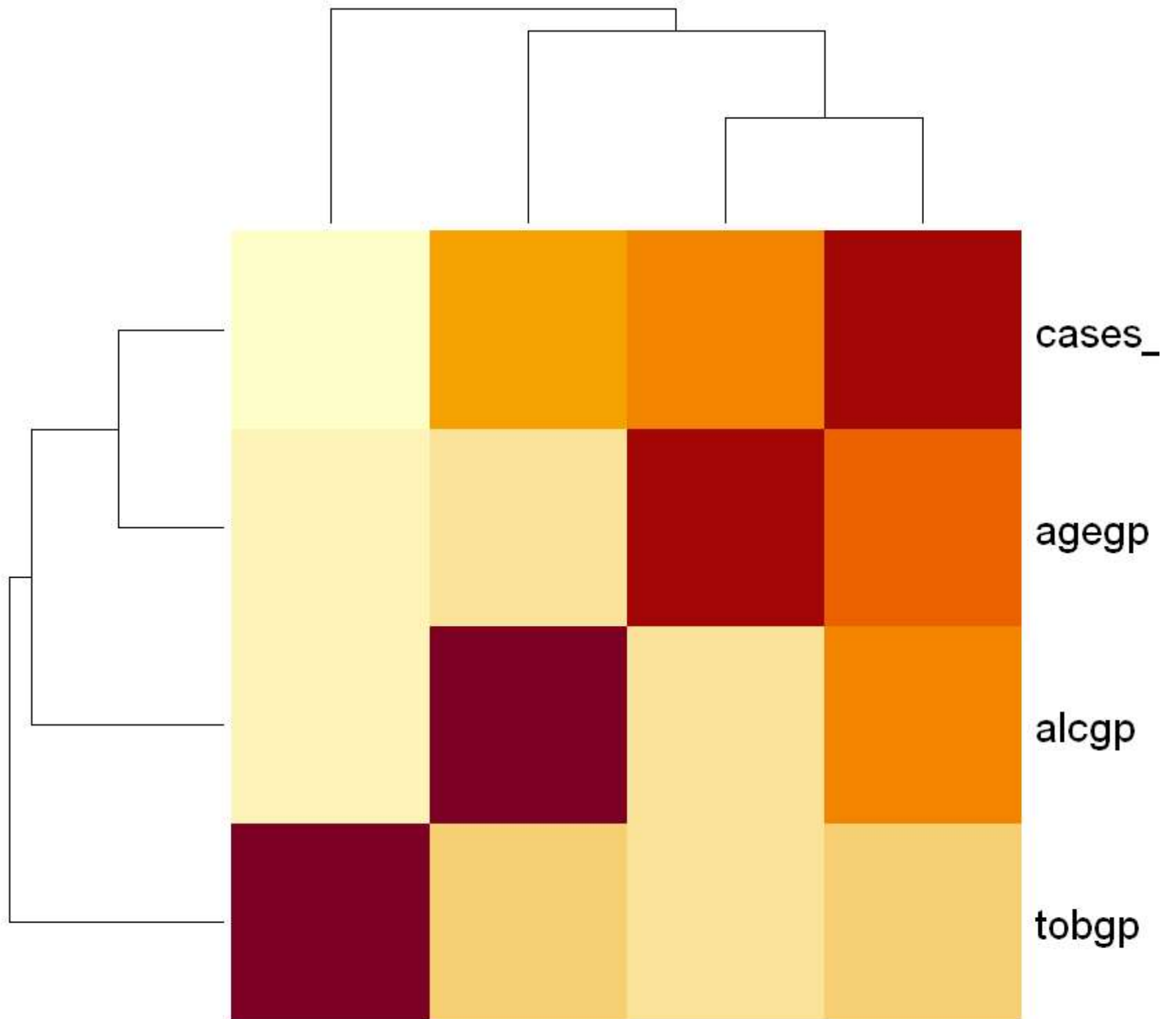
df$cases_ratio <- df$ncases * 100 / (df$ncontrols + df$ncases)
```

Sukuriama koreliacijos matrica tarp agegp, alcgp, tobgp ir cases_ratio stulpelių.

```
In [5]: cor_matrix <- cor(df[, -c(4, 5)])
cor_matrix
```

	agegp	alcgp	tobgp	cases_ratio
agegp	1.00000000	-0.01367027	-0.06877864	0.58703223
alcgp	-0.01367027	1.00000000	-0.04568395	0.50665129
tobgp	-0.06877864	-0.04568395	1.00000000	0.05070901
cases_ratio	0.58703223	0.50665129	0.05070901	1.00000000

```
In [6]: heatmap(cor_matrix)
```


tobgp

alcgp

agegp

s_ratio

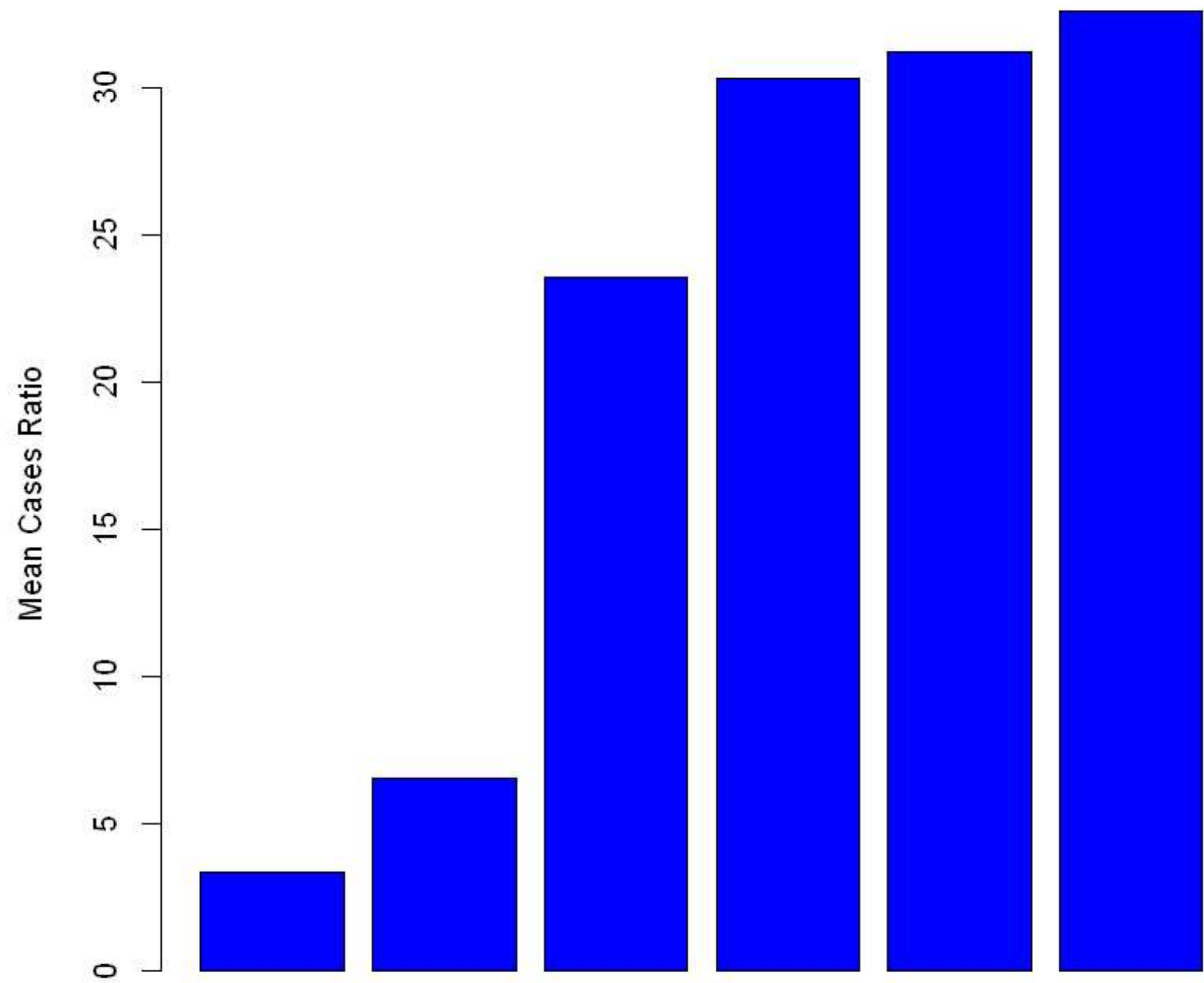
Toliau naudojamas pradinis duomenų rinkinys su pridėtu vėžio susirgimų santykiu.

```
In [7]: df2 <- esoph  
df2$cases_ratio <- df2$ncases * 100 / (df2$ncontrols + df2$ncases)
```

Žemiau esančios stulpelinės diagramos vaizduoja vidutinį vėžio atvejų santykį, kiekvienai kategorijai: suvartojamo alkoholio kiekio, suvartojamo tobako kiekio, amžiaus.

```
In [8]: mean_cases_ratio_by_agegp <- aggregate(cases_ratio ~ agegp, data = df2, FUN = mean)  
  
barplot(mean_cases_ratio_by_agegp$cases_ratio,  
        names.arg = mean_cases_ratio_by_agegp$agegp,  
        main = "Mean Cases Ratio by Age Group",  
        xlab = "Age Group",  
        ylab = "Mean Cases Ratio",  
        col = "blue")
```

Mean Cases Ratio by Age Group

25-34

35-44

45-54

55-64

65-74

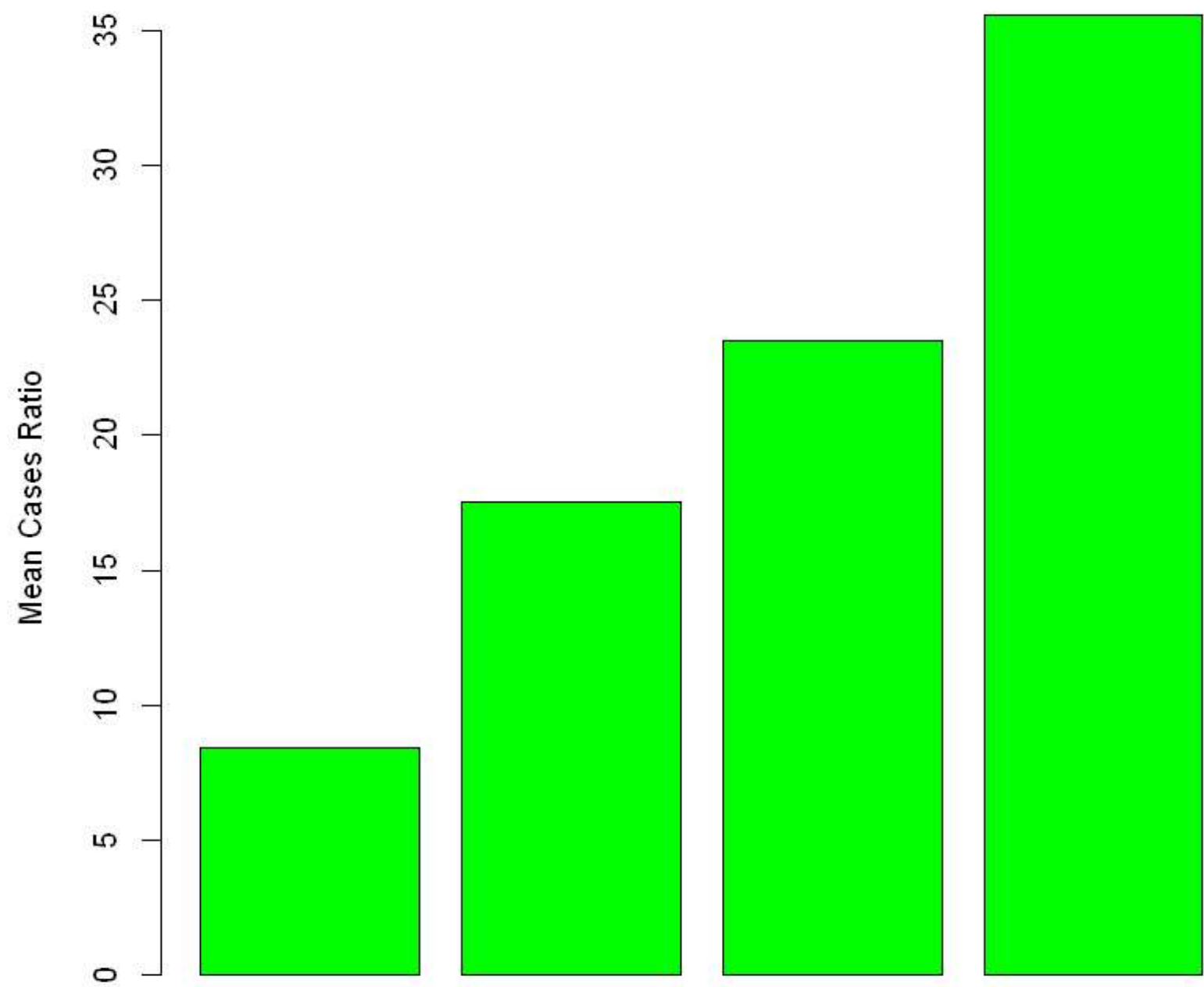
75+

Age Group

```
In [9]: mean_cases_ratio_by_alcgp <- aggregate(cases_ratio ~ alcgp, data = df2, FUN = mean)
```

```
barplot(mean_cases_ratio_by_alcgp$cases_ratio,  
        names.arg = mean_cases_ratio_by_alcgp$alcgp,  
        main = "Mean Cases Ratio by Alcohol Group",  
        xlab = "Alcohol Group",  
        ylab = "Mean Cases Ratio",  
        col = "green")
```

Mean Cases Ratio by Alcohol Group

0-39g/day

40-79

80-119

120+

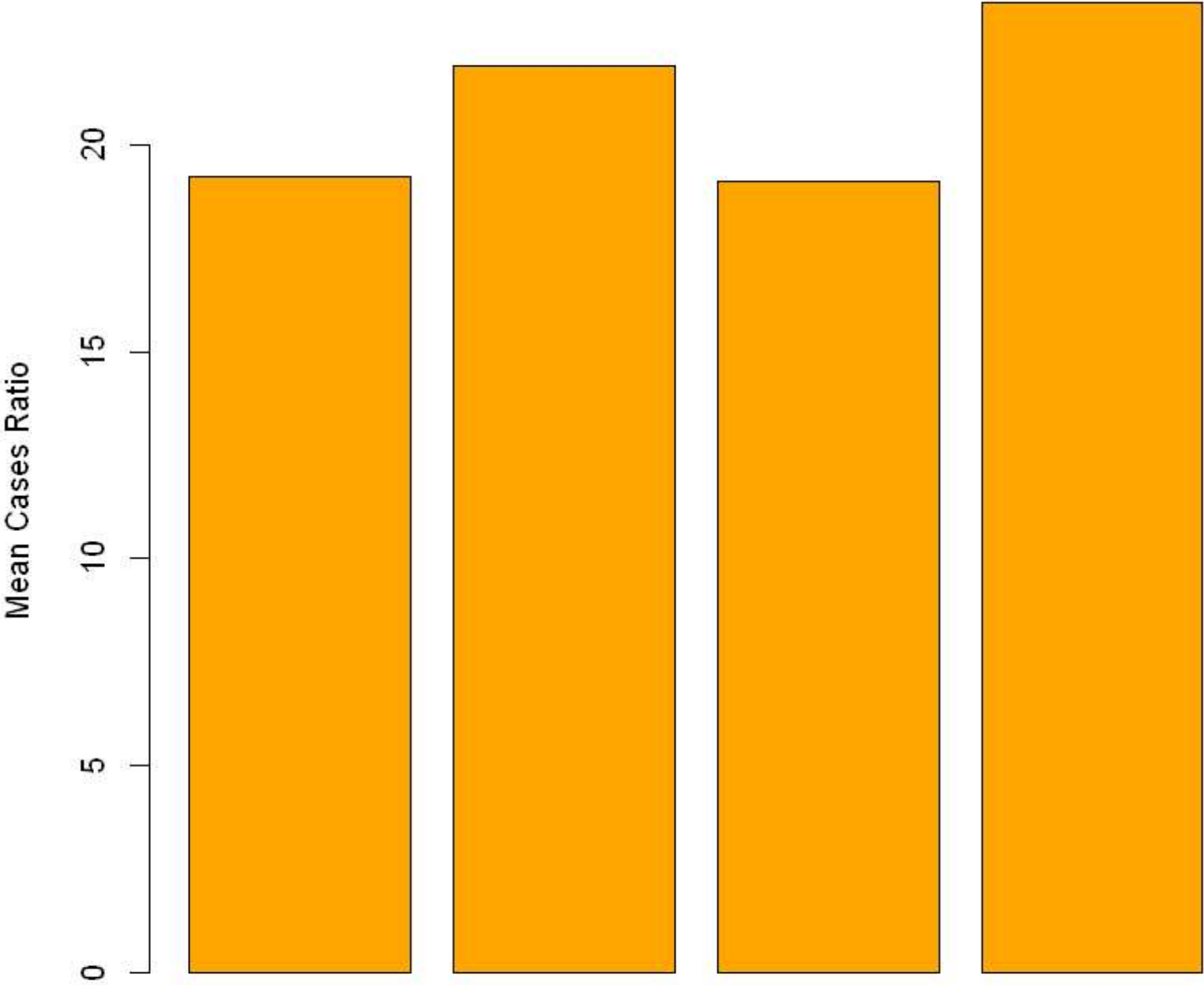
Alcohol Group

```
In [10]: mean_cases_ratio_by_tobgp <- aggregate(cases_ratio ~ tobgp, data = df2, FUN = mean)

barplot(mean_cases_ratio_by_tobgp$cases_ratio,
        names.arg = mean_cases_ratio_by_tobgp$tobgp,
        main = "Mean Cases Ratio by Tobacco Group",
        xlab = "Tobacco Group",
        ylab = "Mean Cases Ratio",
        col = "orange")
```


Mean Cases Ratio by Tobacco Group

0-9g/day

10-19

20-29

30+

Tobacco Group

Abu duomenų rinkiniai išsaugomi csv formatu ir bus naudojami antroje dalyje

```
In [11]: write.csv(df, file = "esoph_df.csv", row.names = FALSE)
write.csv(df2, file = "esoph_df2.csv", row.names = FALSE)
```

Papildoma dalis

H0: stemplės susirgimų santykio vidurkis tarp 30 ir 80 amžiaus grupių yra vienodas

H0 atmesta, p-vertė = 0.003542

```
In [22]: age30 <- subset(data, agegp == 30 )
age80 <- subset(data, agegp == 80)

ttest_result <- t.test(age30$cases_ratio, age80$cases_ratio, conf.level = 0.95)

print(ttest_result)
```

Welch Two Sample t-test

```
data: age30$cases_ratio and age80$cases_ratio
t = -4.4637, df = 16.722, p-value = 0.0003542
alternative hypothesis: true difference in means is not equal to 0
95 percent confidence interval:
 -43.14869 -15.42730
sample estimates:
mean of x mean of y
 3.333333 32.621326
```

H0: stemplės susirgimų santykio vidurkis tarp 5 g/dieną tobako ir 30 g/dieną tobako grupių yra vienodas

H0: priimta, p-vertė = 0.512

```
In [24]: tob5 <- subset(data, tobgp == 5 )
tob30 <- subset(data, tobgp == 30)

ttest_result <- t.test(tob5$cases_ratio, tob30$cases_ratio)

print(ttest_result)
```

Welch Two Sample t-test

```
data: tob5$cases_ratio and tob30$cases_ratio
t = -0.66215, df = 36.971, p-value = 0.512
alternative hypothesis: true difference in means is not equal to 0
95 percent confidence interval:
 -17.086028  8.669494
sample estimates:
mean of x mean of y
 19.23113  23.43939
```

H0: stemplės susirgimų santykio vidurkis tarp 20 g/dieną alkoholio ir 120 g/dieną alkoholio grupių yra vienodas

H0 priimta, p-vertė = 1.991e-06

```
In [18]: alc20 <- subset(data, alcgp == 20 )
alc120 <- subset(data, alcgp == 120)

ttest_result <- t.test(alc20$cases_ratio, alc120$cases_ratio)

print(ttest_result)
```

Welch Two Sample t-test

```
data: alc20$cases_ratio and alc120$cases_ratio
t = -5.7593, df = 32.854, p-value = 1.991e-06
alternative hypothesis: true difference in means is not equal to 0
95 percent confidence interval:
 -36.75367 -17.56274
sample estimates:
mean of x mean of y
 8.428585 35.586794
```